

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai 2021 m. vasario 11 d. Nr. 21-016IR

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL XVIII-OSIOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO SVEIKATOS APSAUGOS SRITYJE

Dėkojame Sveikatos apsaugos ministerijai už 2021 m. vasario 8 d. surengtą pasitarimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo sveikatos apsaugos politikos srityje.

Visų pirma, atkreipiame dėmesį, jog plane pasigendame konkretumo – nenurodyti siekiami veiklos rodikliai, finansavimas ir terminai, per kuriuos planuojama pasiekti dalį/visus užsibrėžtus tikslus. Dėl to itin sudėtinga įvertinti keliamų tikslų ambicingumą ir proveržį, kurio tikimasi pasiekti.

Norime atkreipti dėmesį į realaus socialinio dialogo svarbą rengiant ir derinant veiksmų planą su socialiniais partneriais. Pažymėtina, kad Europos Parlamentas pabrėžia „*kad norint sėkmingai įgyvendinti ES ekonomikos gaivinimo planą (2020 m. spalio 22 d. rezoliucija dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos 2020 m.) reikia visais lygmenimis palaikyti tinkamą socialinį dialogą*“¹, taip pat valstybės narės yra kviečiamos neapsiriboti konsultacijomis su socialiniais partneriais, bet vesti tikrą dialogą. Paminėtina, kad Sveikatos apsaugos ministerijos parengti veiksmai ir visos iniciatyvos yra svarbios kiekvienam Lietuvos gyventojui, nes yra nubrėžiamos gairės, kaip gyvensime ateinančius keturis metus, todėl manome, kad socialiniams partneriams turėtų būti sudaryta reali galimybė pateikti pastabas ir pasiūlymus. Nemanome, kad skubotas svarstymas prisidės prie geresnės sveikatos apsaugos, todėl siūlome įsiklausyti į teikiamus pasiūlymus ir juos tinkamai įvertinti.

Norime pažymėti, kad siūlomos sveikatos apsaugos priemonės pirmiausiai turi derėti ir su mokestinėmis priemonėmis. Palaikome Jūsų iniciatyvą rūpintis darbuotojų sveikata, todėl siekiant sveikesnės visuomenės, siūlome kartu su Finansų ministerija numatyti priemones, susijusias su asmenų sveikatinimo palaikymu, pvz., darbdaviams investuojant į darbuotojų sveikatą, leisti daryti atskaitymus iš sąnaudų, nustatyti lengvatinius tarifus tam tikroms sveikatinimo paslaugoms, kurios prisidėtų prie asmens sveikatos stiprinimo.

Įgyvendinant skurdo, ekonominės ir socialinės nelygybės, didelių skirtumų tarp regionų, sukuriančių prielaidas dideliems sveikatos skirtumams, panaikinimo iniciatyvą numatoma „*parengti bazinį asmens ir visuomenės sveikatos paslaugų teikimo modelį, sudarantį vienodas sąlygas regionuose visoms visuomenės grupėms, ypač pažeidžiamiems ir socialinės atskirties asmenims, laiku gauti reikalingas ir kokybiškas sveikatos paslaugas, organizuojant viešąsias konsultacijas su visuomene ir socialiniais partneriais*“, tačiau nėra aišku kokia numatoma šio paslaugų paketo kaina, ar ji turės įtaką privalomojo sveikatos draudimo tarifui ir pan. Taip pat, siekiant į pacientus orientuotų paslaugų numatoma „*atlikti gerosios tarptautinės praktikos analizę dėl gyventojų sveikatos paslaugų poreikio vertinimo modelio ir pateikti pasiūlymus dėl tokio modelio sukūrimo ir įgyvendinimo, susiejant su finansavimu PSDF lėšomis*“, kas iš esmės gali didinti PSDF išlaidas, todėl tikslingas paaiškinimas, ar tai turės įtakos tarifui.

¹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lt/sheet/58/socialinis-dialogas>
Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103, Vilnius, Lietuva
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

Siekiant tinkamo pasirengimo ateities iniciatyvoms numatoma eilė priemonių, kuriose įtvirtinamas bendradarbiavimas, tačiau nėra aišku, pvz., kaip privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos bus įtraukiamos į infrastruktūros pritaikymo ekstremalioms situacijoms modernizavimo planą, į regioninį asmens sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimo modelį.

Dėl farmacijos specialistų poreikio planavimo, norime atkreipti dėmesį, kad Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plane kalbama apie sveikatos priežiūros specialistų poreikio planavimo tobulinimą ir specialistų rengimo valstybinio užsakymo teisinį reglamentavimą. Nors bendrąja prasme farmacijos specialistai turėtų būti suprantami kaip sveikatos priežiūros specialistai, tačiau taip yra ne visada, todėl, kad būtų aiškesnis ir tikslesnis priemonių planavimas, reikalinga nurodyti ir farmacijos specialistų poreikio planavimą. Kaip yra žinoma, farmacijos specialistų trūkumas šiuo metu yra ne tik privačiame versle, bet ir valstybiniame sektoriuje, todėl būtina jau dabar sekti situaciją ir planuoti. Įvertinus šiuo metu studijuojančių vaistininkystę studentų skaičių, po keleto metų turėsime milžinišką šių specialistų trūkumą Lietuvoje.

Vyriausybės programoje numatytas farmacijos specialistų funkcijų išplėtimas. Vertinant senstančią visuomenę, ilgėjančias pacientų eiles asmens sveikatos priežiūros įstaigose bei sveikatos specialistų trūkumą Lietuvoje, būtina atsižvelgti į gerąją ES praktiką ir dalį asmens sveikatos priežiūros įstaigų funkcijų (pvz. galimybė pratęsti kompensuojamus vaistinių preparatų receptus, išduoti tam tikrais, ypatingais atvejais receptinius vaistus be recepto ir t.t.) pavesti vaistinėms ir juose dirbantiems farmacijos specialistams. Nenumatant šios Vyriausybės programoje jau patvirtintos priemonės įgyvendinimo galime likti toje pačioje vietoje, kurioje esame dabar. Atsižvelgiant į išdėstytą, būtina priemonių plane nurodyti farmacijos specialistų funkcijų plėtrą, t.y. numatyti parengti tiek Farmacijos įstatymo, tiek poįstatyminių teisės aktų projektus, kurie reguliuoja farmacijos specialistų teises ir pareigas, numatyti plėsti farmacijos specialistų funkcijas bei taip užtikrinti paslaugų prieinamumą visiems pacientams.

Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu nėra numatyta jokia galimybė ar sistema, kaip vaistinės gautų kompensaciją ar atlygį iš biudžeto, kai vaistinės įpareigojamos kaip LNSS dalis, dirbti ar atlikti papildomas funkcijas, todėl siūlome įtraukti atskirą priemonę, kur būtų aiškiai numatytas kompensavimo mechanizmas, kai privatūs subjektai yra įpareigojami SAM ar operacijų vadovo sprendimais dirbti.

Siekiant mažinti biurokratinis suvaržymus vaistinėse siūlome:

1. Trumpinti vaistinių licencijavimo terminus ir paprastinti biurokratinės procedūras.
2. Numatyti proporcingas ir teisingas vaistinių preparatų užsienio pakuotėse išdavimo taisykles vaistinėse.
3. Atsisakyti Būtinųjų vaistų sąrašo, numatyto Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2010 m. kovo 2 d. Nr. 1K-40 įsakyme " Dėl Vaistinėje būtinųjų turėti kompensuojamųjų vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo".

Esame pasirengę konstruktyviam dialogui, nes ypač šios dienos situacija reikalauja visų susitelkimo siekiant atgaivinti ekonomiką ir pasirūpinti Lietuvos gyventojų sveikata.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Eglė Radišauskienė

Originalas siunčiamas nebus

Ineta Rizgelė, el.p. ineta@lvk.lt, tel. nr. 8 5 212 1111